

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2089

Vragen van het lid **Dobbe** (SP) aan de Ministers van Defensie en van Buitenlandse Zaken over *de kernwapentaak van de F-35* (ingezonden 6 juni 2024).

Antwoord van Minister **Ollongren** (Defensie), mede namens de Minister van Buitenlandse Zaken (ontvangen 27 juni 2024).

Vraag 1

Kunt u aangeven, nu de F-35 de kernwapentaak van de F-16 heeft overgenomen, of er kernwapens in Nederland liggen?¹

Antwoord 1

Zoals uw Kamer bekend, kunnen op grond van bondgenootschappelijke en juridisch bindende afspraken geen mededelingen worden gedaan over aantallen en locaties van in Europa aanwezige Amerikaanse kernwapens. Hieraan liggen veiligheidsoverwegingen ten grondslag.

Vraag 2

Heeft de F-35 de kernwapentaak volledig van de F-16 overgenomen?

Antwoord 2

Ja, de F-35 heeft de Nederlandse kernwapentaak volledig overgenomen van de F-16.

Vraag 3

Klopt het dat de F-35 enkel gecertificeerd is de nieuwe Amerikaanse B61-12 kernbom te dragen, en dus niet de oudere types die in Europa liggen of lagen?²

Antwoord 3

Ik kan geen mededelingen doen over de operationele details omtrent de certificering van de F-35 voor de kernwapentaak. Hieraan liggen veiligheids-overwegingen ten grondslag.

¹ Het Ministerie van Defensie, 30 mei 2024, «F-35 neemt Nederlandse kernwapentaak binnen de NAVO over van F-16», (<https://www.defensie.nl/actueel/nieuws/2024/05/30/f-35-neemt-nederlandse-kernwapentaak-binnen-de-navo-over-van-f-16>)

² Breaking Defense, 8 maart 2024, «EXCLUSIVE: F-35A officially certified to carry nuclear bomb», (<https://breakingdefense.com/2024/03/exclusive-f-35a-officially-certified-to-carry-nuclear-bomb/>)

Vraag 4 en 5

Is de B61-12 inmiddels aanwezig in Nederland? Wanneer is of wordt deze overgebracht?

Waarom is de Kamer hier (nog) niet over geïnformeerd? Wanneer en hoe wordt de Kamer hierover geïnformeerd?

Antwoord 4 en 5

Zie het antwoord bij vraag 1.

Vraag 6

Herinnert u zich de aangenomen motie Van Dijk over de komst van nieuwe Amerikaanse kernwapens naar Nederland, die uitspreekt dat over een dergelijk ingrijpend besluit zo veel mogelijk transparantie moet bestaan, en de regering verzoekt de Kamer te informeren over de stand van zaken over de modernisering van kernwapens in Nederland (Kamerstuk 36 200 V, nr. 30)? Deelt u de mening dat deze motie niet voldoende is uitgevoerd? Bent u alsnog bereid transparant te zijn?

Antwoord 6

Ja, de motie Van Dijk over nucleaire ontwapening en de modernisering van kernwapens van 25 november 2022 is bekend. We delen de mening dat deze motie niet voldoende is uitgevoerd, niet. De motie is uitgevoerd met de Kamerbrief³ die op 22 december 2022 is verstuurd in reactie op de motie. Zoals in de Kamerbrief is vermeld, voeren de Verenigde Staten een levensduurverlengingsprogramma (*Life Extension Program*) uit met als doel de veiligheid en effectiviteit van onder meer het type B61 kernwapen blijvend te garanderen. Uw Kamer is afgelopen jaren herhaaldelijk geïnformeerd over de modernisering van in Europa aanwezige Amerikaanse kernwapens, meest recent nog in antwoord op vragen van de leden Dobbe en Van Kent⁴.

Vraag 7

Deelt u de zorgen van vredesorganisatie PAX dat de komst van de B61-12 ten minste op gespannen voet staat met het Non-proliferatieverdrag (NPV), onder andere vanwege de nieuwe capaciteiten van deze bom? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7

Zoals in het antwoord bij vraag 1 aangegeven, kunnen op grond van bondgenootschappelijke en juridisch bindende afspraken geen mededelingen worden gedaan over aantallen en locaties van in Europa aanwezige Amerikaanse kernwapens. In algemene zin deelt het kabinet de zorgen van PAX niet, omdat de B61-12 geen nieuw kernwapen is. De Verenigde Staten hebben reeds in 2010 in de Nuclear Posture Review benadrukt dat het levensduurverlengingsprogramma gericht is op de modernisering van Amerikaanse kernwapens en geen nieuwe militaire capaciteiten oplevert.

Vraag 8

Kunt u aangeven hoe de bij het NPV aangesloten landen op dit moment denken over het zogeheten *nuclear sharing* beleid van de NAVO? Steunt een meerderheid dergelijk beleid waarbij kernwapenstaten hun kernwapens in niet-kernwapenstaten plaatsen? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 8

Zoals meermaals is gecommuniceerd aan de Kamer, meest recent nog in antwoord op Kamervragen van het lid Futselaar⁵, zijn tijdens de onderhandelingen over het Non-proliferatieverdrag (NPV) de zogeheten *nuclear sharing arrangements* van de NAVO expliciet aan de orde geweest. Geen van de verdragspartijen heeft formeel bezwaar aangetekend tegen de afspraken bij de ondertekening van het verdrag in 1968, de inwerkingtreding in 1970 of in de decennia daarna. De afspraken zijn niet in strijd met het NPV. Tijdens de

³ Kamerstuk 36 200 V, nr. 73.

⁴ Kamerstuk 2024D03440 van 31 januari 2024.

⁵ Kamerstuk 2023Z08251 van 28 juni 2023.

bijeenkomsten van het NPV staat het onderwerp *nuclear sharing* niet op de agenda.

Vraag 9

Kunt u toelichten waarom op de website van het Ministerie van Defensie staat: «Met de transitie [van de kernwapentaak naar de F-35] herbevestigt Nederland het langdurig commitment aan de bondgenootschappelijke nucleaire afschrikking»?⁶ Hoe is dit «langdurig commitment» te rijmen met de verplichting tot ontwapening in het NPV, artikel 6?⁷

Antwoord 9

Zoals aangegeven in de Kamerbrief in reactie op de motie Van Dijk over nucleaire ontwapening en de modernisering van kernwapens⁸, bemoeilijkt het huidige internationale veiligheidsklimaat de inzet op wapenbeheersing en ontwapening aanzienlijk. Desalniettemin blijft het kabinet gecommitteerd aan een wereld zonder kernwapens. Omdat dit doel van veel spelers afhankelijk is en gekoppeld is aan de mondiale veiligheidssituatie, is het per definitie een langdurig en complex proces, met stapsgewijze, incrementele vooruitgang en soms onvermijdelijke achteruitgang. In dit proces maakt het kabinet doorlopend een afweging tussen het streven naar een wereld zonder kernwapens en de geopolitieke realiteit van het moment.

Een wereld waarin NAVO-bondgenoten eenzijdig ontwapenen en andere landen niet, is voor Nederland geen veiligere wereld. Zolang kernwapens bestaan in de wereld, blijft de NAVO een nucleaire alliantie en blijft nucleaire afschrikking een essentiële rol spelen bij het behouden van strategisch evenwicht en het voorkomen van de inzet van kernwapens. Nederland is en blijft voor deze nucleaire afschrikking volledig gecommitteerd aan de NAVO, en geeft hier invulling aan met de kernwapentaak. Het fundamentele doel van de bondgenootschappelijke nucleaire afschrikking is om vrede te bewaren, dwang te voorkomen en agressie af te schrikken.

⁶ Het Ministerie van Defensie, 30 mei 2024, «F-35 neemt Nederlandse kernwapentaak binnen de NAVO over van F-16», (<https://www.defensie.nl/actueel/nieuws/2024/05/30/f-35-neemt-nederlandse-kernwapentaak-binnen-de-navo-over-van-f-16>)

⁷ Verdrag inzake de niet-verspreiding van kernwapens, (https://wetten.overheid.nl/BWBV0004367/1975-05-02#Verdrag_2)

⁸ Kamerstuk 36 200 V van 25 november 2022.